

Referat

Møte om: Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser

Til stede: *Utvalget:*
Professor Ragnar Torvik, NTNU (leder)
Forskningsleder Thomas von Brasch, Statistisk sentralbyrå
Professor Ola Kvaløy, Universitetet i Stavanger
Professor Gisle J. Natvik, Handelshøyskolen BI
Forskningsdirektør Linda Nøstbakken, Statistisk sentralbyrå
Avdelingsdirektør Kjersti Næss Torstensen, Finansdepartementet
Ekspedisjonssjef Amund Holmsen, Finansdepartementet
Førsteamanuensis Ragnhild Schreiner, Universitetet i Oslo
Direktør Nina Larsson Midthjell, Norges Bank
Direktør Karsten Gerdrup, Norges Bank

Sekretariatet:
Underdirektør Kari Anne Haugen (leder)
Fagsjef Kirsti Mellbye
Seniorrådgiver Henrik Langsether Rainuzzo
Fagsjef Frid Fjose Berg
Fagsjef Torje Hegna
Avdelingsdirektør Arent Skjæveland

Fraværende fra utvalget:
Avdelningschef Erika Färnstrand Damsgaard, Riksgälden (Stockholm)

Fraværende fra sekretariatet:
Seniorrådgiver Eivind Breidlid

Dato: 22.05.2025

Møteleder: Utvalgsleder Ragnar Torvik

Referent: Sekretariatet

Presentasjonene som ble vist i møtet er vedlagt, dette referatet oppsummerer kort diskusjonene knyttet til de ulike presentasjonene.

1. Presentasjon av Revidert nasjonalbudsjett 2025 ved Kjersti Næss Torstensen

Kjersti Næss Torstensen presenterte hovedtallene i Revidert nasjonalbudsjett 2025. Utvalget ga kommentarer og diskuterte blant annet budsjetteffektberegningene. Det ble diskutert hvorvidt det å følge handlingsregelen i utgangspunktet innebærer en ekspansiv virkning i budsjetteffektberegningene. Videre ble det diskutert hvordan de ulike multiplikatorene blir bestemt og hvor robuste antakelsene er. Pengepolitikkenes rolle i modellberegningene ble også diskutert, og hvordan pengepolitikken er modellert ulikt i modellene KVARTS og NORA.

2. Presentasjon av Boks 3.1: Hva har fondsmidlene gått til? ved Kjersti Næss Torstensen

Kjersti Næss Torstensen presenterte Boks 3.1: Hva fondsmidlene har gått til?, fra Revidert nasjonalbudsjett 2025. Ragnhild Schreiner ga forberedte kommentarer til analysen. Utvalget diskuterte deretter blant annet betydningen av valg av startår, og hvor robust hovedkonklusjonene i analysen er for valg av startår. Det ble diskutert hvorvidt det er naturlig å bruke BNP eller BNI i ulike analyser, og hvordan det avhenger av formålet til analysen. Det ble videre drøftet hva analysen i boks 3.1 kan lære oss, både ved å evaluere politikken i ettertid, men også hva det kan lære oss om hvordan en bør utforme politikk i fremtiden.

3. Presentasjon av Boks 3.2: Offentlig og privat konsum i Norge sammenlignet med våre naboland, ved Kari Anne Haugen

Kari Anne Haugen fra Finansdepartementet presenterte boks 3.2 i Meld 2 (2024–2025), mens Linda Nøstbakken ga forberedte kommentarer til analysen. I diskusjonen ble det påpekt at det er krevende å måle offentlig konsum, og at definisjonen hviler på en del skjønnsbaserte vurderinger. For eksempel vil størrelsen på offentlig konsum avhenge av hvordan velferdstjenester organiseres og finansieres, og dette kan variere mellom land. Det ble videre diskutert at utfordringene med å måle offentlig konsum også påvirker hvordan man skal måle offentlig sektor. Det ble påpekt at det er viktig å være transparente på hvordan man definerer ulike størrelser som påvirker hvordan offentlig sektor måles.

4. Presentasjon av Boks 2.4 Effekter på norsk økonomi av økt toll på vår eksport, ved Ingrid Dørum Haug

Ingrid Dørum Haug presenterte boks 2.4 i Meld 2 (2024–2025). I boksen analyseres isolerte effekter på norsk økonomi av toll, i den makroøkonomiske modellen NORA.

Karsten Gerdrups kommenterte på analysen og tok blant annet opp at forutsetningene om pengepolitikk i modellen ikke fremstår som realistiske. I modellen demper pengepolitikken fallet i økonomien noe, men det ble stilt spørsmål om ikke responsen burde vært sterkere. Det ble også diskutert hva som kan lede til en permanent svekkelse av realvalutakursen.

5. Innlegg om «Beregning av strukturelt oljekorrigert budsjettunderskudd», ved Brynjar Indahl

Brynjar Indahl innledet om metoden for beregning av det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Han la vekt på at det må gjøres skjønnsmessige vurderinger og at det ikke er noen fasit på hvordan man kan skille det strukturelle underskuddet fra det faktiske. Den forberedte kommentaren la vekt på at det beregnede strukturelle underskuddet står sentralt i den finanspolitiske styringen, og det er viktig at det er åpenhet om beregningene. Det ble foreslått at departementet bør vurdere om det kan publiseres mer informasjon om trendberegningene, blant annet i budsjettdokumentene. Det ble videre diskutert om metoden burde være mer aggregert, og om modellberegninger kan anvendes for å belyse utfallet av ulike metoder. I diskusjonen og spørsmålsrunden ble det også pekt på at det oljekorrigerte underskuddet gir et mangelfullt bilde av finanspolitikken i situasjoner der det gjøres diskresjonære endringer i beskatningen av oljevirkksomheten, slik som ifb. med oljeskattepakken i 2020.